

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY, I LITERACKI POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja Nr 38, telefon Nr 50.

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja Nr 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-jej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8-9 wieczorem.

W A C C.

Kiedy walca słyszysz tony tu i tam
Chciałbym w wir się ten szalony rzucić sam
Lecz ze nogi ciężą moje, drzą jak liść,
Wolę w knajpki już podwoje wolno iść.
Tam z kochanką swoją szczerą zawrę pakt...
Będę poić się Maderą w walca takt.
Szustow w swe uderzy dzwony huczne nam...
Będą płynąć walca tony tu i tam!

073

Kółka rolnicze.

Rozwój ekonomiczno-społeczny własności drobnej w obecnych warunkach naszego kraju, w porównaniu z takimże rozwojem w Cesarstwie, stanowczo nie posuwa się naprzód.

Na żadną pomoc i opiekę rachować nie można, jedynie samopomoc i świadomość celów w tym względzie mogą dodatnio oddziaływać i spotęgować ten rozwój.

Jest to zadanie całego społeczeństwa i jego organizacji, a więc towarzystw, syndykatów i kółek rolniczych, które mogą do życia drobnej własności wypracować na własność tory i szerokie szlaki z dzisiejszych, błędnych ścieżek nieuctwa, ciemnoty i okropnego sobkostwa.

Jakąkolwiek będzie forma tej samopomocy, zawsze jednak podstawą jej będzie wyłącznie współdziałanie. Cesarstwo, posiadające samorząd, po części jest w kontakcie ze współdziałaniem pod względem kierunku pracy nad podniesieniem gospodarstw, wychodzących obecnie ze wspólnoty (obszary) i mogących stawić takie jednostki gospodarcze na gruncie gospodarstw intensywnych.

Ustrój ten posiada tę wyższość nad kooperatywą, że środków w to dostarcza państwo, a nie członkowie związku, i to środków tak dużych, że związek, na udziałach oparty, stanowczo nie może temu sprostać.

W Królestwie, z rubla wpłaconych podatków idzie tylko jeden grosz na meljorację rolne; o szkołach już niema co mówić, a o pomocy materialnej dla Centralnego Tow. Rolniczego i Okręgowego zaczęto myśleć niedawno. Towarzystwo Centralne, troszcząc się o rozwój kultury wśród włościan, robi, co może i wytyża wszystkie swe siły w tym kierunku, o ile tylko te zabiegi znajdują odzew wśród społeczeństwa i jego organizacji.

Trudno jest nam porównywać się z Poznańskiem i Galicją, gdzie szkoła poprzedza rozwój tej kultury i przygotowała przez obowiązkowe nauczanie do przyjęcia jej dobrodziejstw. W Królestwie zaś, ani też jego ościennych prowincjach, tego wszystkiego nie było i niema, nawet tego ziemstwa, które imperatywną łączyło masę w całość uświadomioną.

Pozostały więc tylko zabiegi jednostek, lub organizacji społecznych, w rodzaju Towarzystw Rolniczych, rozwijane na niwie rolniczej w formie tak dorywczej, tak niesystematycznej i subiektywnej, że z tych zabiegów, może najlepszych i najszczerszych, w gruncie rzeczy nie mogła się wytworzyć praca bardziej celowa, o szerszym widnokręgu.

Trudno było szerzyć tę kulturalną pracę słowem drukowanym wśród analfabetów, nie rozumiejących jego poglądów, a tem samem niepodobna było podawać najskromniejszych zasad katechizmu rolnego.

Zastęga prelegentów Centralnego Towarzystwa Rolniczego jest to, że budzili oni drobną własność do pracy, do organizacji społecznych, do zawiązywania kółek rolniczych, miedzarni spółkowych itd.

Koło Ziemianek pracuje równoległe nad rozwojem pracy kobiecej, otwierając szkoły różnego typu i uświadamiając kobietę wiejską w każdej dziedzinie jej pracy.

Wszędzie i na każdym kroku widzimy wyłącznie objawy samopomocy, pełnej zapału i idei.

Ogólna ilość kółek rolniczych, powstałych w okresie ośmiu lat, jest 312 i liczone ich: w gub. warszawskiej—55, płockiej—49, kaliskiej—45, lubelskiej—35, kieleckiej—34, piotrkowskiej—32, siedleckiej—20, łomżyńskiej—16, radomskiej—4, suwalskiej—1, wyraźnie jedno, w samych Suwałkach; trzy zaś inne są całkowicie anemiczne, co da się zresztą powiedzieć o wielu kółkach innych gubernii.

Gubernia suwalska—pisze „Tygodnik Suwalski”—niestety, ani w powiatach litewskich, ani w polskich nie odznacza się twórczością kółek rolniczych, spółek i wogóle związków współdzielczych.

Trzeba być przygotowanym, że najlepsze chęci Suw. Tow. Roln., bez specjalnych instruktorów i prelegentów, nie będą w stanie zorganizować kółek, ani ich prowadzić w odpowiednim duchu. Jest to pewnik, który nie może podlegać wątpliwości; chodzi więc tylko o to, ażeby nie zwlekać z tą pracą, tak pilną, a tak zaniedbaną w gub. suwalskiej. Wyjątkowo trudne i złożone warunki na tem polu pracy powinny dodać bodźca ludziom, miłującym pracę społeczną.

Nacjonalizacja kresów.

W końcu ubiegłego roku grono posłów nacjonalistycznych złożyło, jak to już donosiliśmy, Dumie wniosek w sprawie zmiany obowiązującej obecnie ustawy miejskiej. Celem wniosku tego miało być zwiększenie liczby radnych miejskich pochodzenia rosyjskiego w 9 guberniach zachodnich i w kraju zakaukaskim. Wnioskodawcy domagali się, dla dopięcia celu tego, wprowadzenia w guberniach powyższych systemu kurjalnego przy wyborach do rad miejskich.

Wniosek ten był świeży, jak donoszą dzienniki petersburskie, przedmiotem specjalnej narady między prezesem ministrów a ministrem spraw wewnętrznych. Zdaniem ministra spraw wewnętrznych, wnioskowi, ze względu na zasadniczych, nie można nic zarzucić. System kurjalny uchodził w oczach rządu za środek bardzo odpowiedni i celowy. Poglądów rząd urzeczywistnił już w szeregu zarządzeń, wprowadził mianowicie kurje narodowościowe w ustawie ziemskiej dla gubernii zachodnich, w ustawie miejskiej dla Królestwa Polskiego, w ustawie wyborczej do Dumy państwowej i t. d.

Minister spraw wewnętrznych uważa więc myśl przewodnią wniosku nacjonalistów za zupełnie odpowiednią, urzeczywistnienie jej jednak za przedwczesne, a to ze względu na następujących: Środki proponowane we wniosku, są, zdaniem ministra, niewystarczające dla zwiększenia wpływu ludności rosyjskiej na bieg spraw miejskich. Niezależnie od wprowadzenia systemu kurjalnego do wyborów miejskich należałoby jeszcze, i to przedewszystkiem, rozszerzyć koło wyborców rosyjskich, jak to np. znalazło zastosowanie w projekcie samorządu miejskiego dla Królestwa Polskiego. Wnioskodawcy odczuli więc potrzebę tę i domagają się przez wprowadzenia kurji narodowościowych w 9 guberniach zachodnich, dopuszcz-

nia do udziału w wyborach miejskich także lokatorów w tej nadziei, że środki ten wpłynie na zwiększenie liczby wyborców rosyjskich.

Minister spraw wewnętrznych jest jednak zdania, że dla gubernii zachodnich rozszerzenie w tym kierunku koła wyborców miejskich jest jeszcze niedostateczne i że tu należałoby pociągnąć do udziału w wyborach właścicieli nieruchomości bez wyjątku właścicieli nieruchomości, albowiem między posiadaczami małych domów jest tu o wiele więcej osób pochodzenia rosyjskiego, aniżeli między właścicielami wielkich nieruchomości miejskich. Kwestja więc wprowadzenia systemu kurjalnego w guberniach zachodnich związana jest, zdaniem ministra, ściśle z kwestją natury ogólniejszej, a mianowicie z kwestją zmiany obowiązującej obecnie ustawy miejskiej. Ministerstwo spraw wewnętrznych dawno już uznaje konieczność zmiany tej dokonać jej jednak może dopiero po zebraniu odpowiedniego materiału statystycznego.

Rzeczpospolita Czarnogórska.

Policja czarnogórska wpadła na trop licznego spisku, mającego na celu wygnanie króla Nikołą i ogłosić republikę.

Zawiadomiono o tem natychmiast ministerjum spraw wewnętrznych, oraz samego króla. Zabrano się gorliwie do śledztwa.

Okazało się, że główna siedziba tajnej organizacji republikańskiej jest w Belgradzie, a inicjatywę dali Czarnogórcy, zamieszkali w Paryżu; najgoręcej atoli popierają ten ruch emigranci z Ameryki, którzy nawet na cele organizacji nadesłali republikanom belgradzkim milion franków.

Rozpoczęto już również działalność rewolucyjną wśród wojska, starając się przeciągnąć je na swoją stronę i zbuntować — do wystąpienia przeciw dynastji.

Udało się pozyskać także Serbów z Nowego Bazaru, którzy w razie wybuchu rewolucji, mieli przekroczyć granicę czarnogórską i połączyć się z republikańską armją.

Ubezpieczenie na życie w kasach oszczędności.

Rada ministrów wkrótce rozważy przeznaczony dla ciał prawodawczych projekt nowej ustawy o ubezpieczeniach kapitałów i dochodów w państwowych kasach oszczędności.

W projekcie tym ministerjum skarbu proponuje rozszerzenie operacji ubezpieczeniowych na życie i, za przykładem towarzystw ubezpieczeniowych akcyjnych, zaprowadza ogledziny lekarskie dla klientów. Sumy ubezpieczone mają być wypłacane w całkowitej wysokości, chociażby ubezpieczony zmarł nazajutrz — po zawarciu ubezpieczenia, przyczem kasom wolno będzie przyjmować ubezpieczenia do wysokości rb. 10,000.

Obecnie, jak wiadomo, ogledziny lekarskie w kasach nie są wymagane, ale za to suma ubezpieczeniowa nie może przekroczyć 3 tysięcy rubli i nadto płatna jest tylko po upływie 3 do 5 lat, tak, iż w razie śmierci klienta przed upływem raczonego okresu, rodzina jego otrzymuje tylko zwrot wniesionej składki i to bez procentów.

Ministerjum przekonało się, że obecna ustawa nie sprzyja rozwojowi ubezpieczeń w kasach oszczędności, ilość bowiem ubezpieczeń, zawartych w ciągu kilkuletniego działania dzisiejszych przepisów, jest bardzo mała.

Nowy projekt wprowadza i ubezpieczenie zdolności do pracy, wszakże nie inaczej, jak z jednoczesnem ubezpieczeniem na życie, jako ubezpieczenie dodatkowe, przyczem emerytura na wypadek utraty zdolności do pracy, nie może przekraczać 1,200 rb. rocznie dla jednej osoby, a 2,400 przy ubezpieczeniach wspólnych. Klient będzie mógł zastrzeż, że suma ubezpieczona (zresztą nie wyżej 1 tysiąca rb.) i emerytura (nie wyżej 500 rb. rocznie) nie podlegają żadnym absolutnie aresztom.

Tym sposobem nowy projekt chce ustanowić nietykalność pewnego minimum środków bytu.

W projekcie znajdujemy również przepisy co do organizacji drobnych ubezpieczeń typu ludowego, dokonywanych w drodze niewielkich wpłat na książeczkę oszczędności.

Zaznaczyć należy, że na 14 stycznia b. r. suma złożonych w kasach oszczędności w całym państwie pieniędzy wynosiła 1,455,500,000 rb., a więc operacje ubezpieczeniowe w tych kasach przybrałyby znaczny obrót, gdyby idea ubezpieczeń życiowych znalazła odzewek w umysłach mas oszczędzających.

Kobiety-lekarze.

Donoszą z Petersburga, że ministerjum oświaty ogłasza, iż od jesieni roku 1912 kobiety-lekarze medycyny z uniwersytetów zagranicznych przy dopuszczeniu do egzaminów na stopień lekarza w komisjach egzaminacyjnych przy uniwersytetach rosyjskich i żeńskim instytucje lekarskim winne składać dyplom doktora medycyny uniwersytetów zagranicznych, świadectwo o ukończeniu rosyjskiego gimnazjum żeńskiego i świadectwo o zdaniu kursu uzupełniającego gimnazjum męskiego oraz o złożeniu egzaminu wymaganego przez żeński instytut lekarski z fizyki, matematyki, języków rosyjskiego, łacińskiego i jednego z nowych.

Osoby wyznania żydowskiego mogą być egzaminowane tylko w Odessie i Kijowie, mające zaś prawo zamieszkiwania i w innych miastach uniwersyteckich mogą składać i w tych miastach.

Enver-bej.

W wojnie turecko-włoskiej nie obfitującej w wydarzenia na wielką skalę, wybiła się dotychczas na pierwszy plan jedna tylko ściśle wojskowa postać, — bohaterstwo Enver-beja.

Człowiek ten, jak świadczą jego własne listy, przysłane do jednego z przyjaciół w Berlinie, a umieszczone w „Lokal Anzeigerze”, przyjechał na plac boju bez groszu w kieszeni, obecnie zaś posiada armję 16,000 ludzi, przeważnie uzbrojonych w broń nowozytą.

Enver-bej walczył z włochami pod Derną. Jeżeli listy jego głoszą prawdę, to dokonał rzeczy nadzwyczajnych. Zostawszy dowódcą arbobów uzbrojonych w stare karabiny, niekarnych, niemających pojęcia o szyku bojowym, nietylko że zdołał obronić się włochom, ale nieraz zadawał im klęski, zdobywając na nich karabiny, naboje, a nawet armaty.

Taktyka jego wojenna polega na przypuszczaniu nieprzyjacielowi jaknajbliższej do swojej pozycji, zazwyczaj instytem prawdziwego wodza doskonałe wybranej, ostojonej przez naturalne warunki terenu. Gdy włosi rozpoczynają atak, Enver-bej odpowiada zrzadką, lub wcale — i dopiero gdy włosi zbliżą się na sto metrów, wita ich morderczym ogniem, którego skutek bywa niezawodny.

Enver-bej zrodzony z 18-letniego ojca i 17-letniej matki, już w 4-ym roku

Po obiedzie spożyтым w stacji odjechał pociąg...

Wobec przejęcia kolei Warszawsko-Wiedeńskiej na rzecz skarbu...

Cwiczenia wojskowe. Częstochowski naczelnik wojskowy zawiadamia okoliczników...

Zaliczenia. W dniu wczorajszym wpłynęły i są do znikosowania na kolei W.-W. następujące zaliczenia:

Nr. nr. zaliczeń pośpiesznych bezpodrodnych: 08530. Nr. nr. zaliczeń pośpiesznych krajowych: 01991.

Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpodrodnych: 15930 16319 16615 16661 16740 16847 16917 16926 16991 17015 17086 17142 17219 17225 17247 17256 17260 17283 17368.

Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych krajowych: 46495 46539 46633 46698 46720 46767 46774 46775 46777 46784 46999 46801 46810 46821 46833 46850 46833 46893.

Śledztwo w sprawie ks. Rejmana. Z Piotrkowa donoszą nam, że przeciwko b. przeorowi klasztoru Jasnogórskiego w Częstochowie...

Z częstochońskiego Tow. Pracy Społecznej. Na pierwszym odbytem w dniu 7-m b. m. zebraniu osób powołanych do zarządu Tow. przez zgromadzenie ogólne...

Z dniem wczorajszym Tow. to rozpoczyna swoje czynności. Biuro nazwie mieścić się będzie w lokalu Tow. Kredytowego Miejskiego (Aleja III 55)...

Teatr w Stow. Rzem. Przem. W niedzielę 11 b. m. w sali Stow. Rzem.-Przem. pod reżyserją art. dram. E. Stokowskiego odbędzie się przedstawienie amatorskie...

Teatr na Częstochowanie. W niedzielę 11 b. m. amatorzy Tow. Teatralno-Muzycznego przy-fabryce "La Czenstochovienne" pod przewodnictwem p. St. Goleniewskiego odegrają trzy jednoaktówki...

"Lutni". Lokal "Lutni" w ciągu dwóch dni 18 i 19 b. m. przeznaczonych na Jazd Drobnego Kredytu będzie dla członków zamknięty.

"Czarna kawa" w "Lutni". W niedzielę 11 lutego "Lutnia" użądza w swym lokalu "Czarną kawę"

z bardzo urozmaiconym programem. - Wieczór wzorem poprzedniego urzędno-równem lub większym niewątpliwie cieszyć się będzie powodem.

Obfity program zapowiada liczne numery muzyczne, śpiew solowy i chórny (podwójny kwartet męski i chór żeński), monologi, kuplety, kwartet mandolinistów i t.d.

Szczegóły bliższe podamy w numerze najbliższym.

"Knajpa" w Stow. Robotników Chrześc. W niedzielę 11 b. m. w sali Stowarzyszenia Robotników Chrześcijan odegrany będzie po raz trzeci i ostatni, czteroaktowy dramat ze śpiewami p. t. "Knajpa".

Polecamy miłosierdziu. W dalszym ciągu godnych polecenia ludziom dobroczynnym wymianiamy tu pozostałą bez środków do utrzymania matkę 6-ga małych dzieci zamieszkałą na Starej drodze za św. Rochem w domu Palubińskiego...

Kapelusze słomkowe. Handlujący kapelusiami słomkowymi twierdzą, że na wiosnę podróżuje one o 10 do 25 proc., ponieważ na rynkach angielskich dowóz słomki był mniejszy o sumę 20,000,000 rb. w porównaniu z dowozem roku poprzedniego.

Ujęcie bandyty. W Żabkowicach ujęto dawno poszukiwanego bandytę, który przez długi czas był postrachem całej ludności w okolicach Łodzi. Jest to niejaki Paweł Czerwiński.

Obecnie, gdy w okolicach Łodzi zrobiło mu się zbyt niewygodnie, pragnął wyostać się za granicę co mu się jednak nie udało. Przy Czerwińskim znaleziono kilka paszportów, większą sumę pieniędzy, oraz brauning. C. podejrzany jest również o udział w napadzie na pociąg pod Rogowem.

Przy pracy. Robotnik fabryki Peltzer i Synowie, Jan Komornik, podczas pracy uległ złamaniu ręki w kiści. Pożwankowanego przewieziono do szpitala miejskiego, gdzie miejscowy starszy felczer R. Teichner, udzielił mu pierwszej pomocy.

Kradzież koni. Naczelnik powiatu częstochońskiego otrzymał od władz pow. wieluńskiego zawiadomienie, że we wsi Łaskowice, włościaninowi Feliksowi Michałakowi skradziono parę koni: wałacha i klacz, wartości około 300 rb.

Kontrabanda. W pobliżu wsi Łąpy w gminie Kamieńca Polska, znaleziono kontrabandę, wartości 16 rb. Towar skonfiskowała straż graniczna w Herbach.

Kradzież. Z mieszkania Teofila Drabika, (ul. św. Barbary Nr. 8) nieznanymi sprawcami skradł z szuflady komody 13 rb. gotówki, oraz szel damski, wartości 4 rb. Sprawca kradzieży zbłął bezkarnie.

Zatrzymano pies. Zatrzymano błąkającego się psa myśliwskiego w łąty białe i złote. Jest on do odebrania w kancelarii powiatu częstochońskiego Aleja III Nr. 51.

Pożar. Wczoraj o godzinie 11-ej przed południem w domu Nr. 26 przy Alei II wynikł pożar z niewiadomej przyczyny zapaliły się śmieci na poddaszu nad lokalem zajmowanym dawniej przez restaurację Swiderskiego.

Zgnieciona przez bufy. Onegdaj na stacji Stuzemieszycze mieszkanka powiatu częstochońskiego Marianna Kowalska, lat 19 licząca, przechodząc przez linje stacyjne, dostała się pomiędzy wagony manewrowe i zgnieciona przez bufory poniosła śmierć na miejscu.

Z rzeźni. W dniu wczorajszym w rzeźni miejskiej ubito: 15 wołów, 13 krow, 24 cieląt, 17 świń.

WILHELM KOHN przemysłowiec w dniu 8 Lutego 1912 roku w 77 roku życia przeniósł się do wieczności. Pogrzeb odbędzie się w dniu 11 b. m. o godzinie 2-jej po południu z mieszkanla przy II Alei Nr. 41...

Telegramy. Rozmaitosci. Spadkobiercy ks. Tife. "Daily Mail" podaje, że majątek po zmarłym ks. Tife przechodzi na córki. Pozostała wdowa ks. Aleksandra zgodnie z prawami angielskimi może nadal używać tytułu książęcego...

Ofiary. Dla dzieci skazanej nauczycielki Marii K. w myśl artykułu Z dramatów zyciowych" w nr. 29 "Gońca Częst." składają w dalszym ciągu: Od pracowników kolei Hersborsko-Kieleckiej (z wyjątkiem kontroli dochodów) rb. 15 kop. 17.

Potrzebny zecer. Wiadomość w Administracji Gońca. Katastrofa tramwajowa. Nowy Jork 8. Pod Pittsburgiem spadł wieczorem tramwaj elektryczny z wiaductu z wysokości 200 stóp.

Tabela nieurzędowa wygranych w ciągnięciu I klasy 198 loterii klasycznej Królestwa Polskiego. Dnia 8-go lutego 1912 r., jako w 1-ym dniu ciągnięcia wyszły następujące główne wygrane:

Table with 10 columns of numbers representing lottery results. Includes sub-headers like 'Po rabuli 30 wygrali N-r-y'.

TEATR MIEJSKI KINEMATOGRAF PARYSKI
 Aleja № 19.
 Urządzeni według najnowszych wymagań.
 Telefon 334.
 Program od Środy 7 do Piątku 9 Lutego włącznie.
 Przegląd Moskiewskiego i Litewskiego Leib Gwardji Pułków z okazji 100-letniego jubileuszu przez Najjaśniejszego Pana (natura)
 Takie było przeznaczenie (dra.) w Szponach hazardu
 Starożytny Zerán (natura) wstrząsający dramat w 2-ch częściach
 Maks wprowadza nową modę (k.) Jaś matematyk (komedia)
 Występy p. J. Moszczyńskiego i p. M. Zabeckiej artystów baletu którzy przełatają charakteryst. tańce w nowych kostjumach.
 p. Zdzisław MAKOWSKI Odśpiewa kuplety z własnego repertuaru

TEATR ODEON "W. Krzemińskiego"
 II Aleja № 43. TELEFON № 4-77.
 Najstarszy w Królestwie
 Program od Środy 7 do Piątku 9 Lutego r. b. (włącznie)
Wspaniały dramat z życia amerykańskiego w 3 części.
Ciężkie odkupienie
 Część I Aferzysta, II Zatonięcie okrętu, III Na wyspie bezładnej
 Maks wprowadza modę (najnowsza komedia M. Lindera). Taniec fał (zdjęcie z natury)
 Król włóczęga (komedia fantastyczna) Kukułka i Pięga (wyjątkowe zdjęcie, prawdziwy "dramat ptasi")
 Na scenie: „DWAJ NIEŚMIALI” Komedia w 1 akcie. Reżyser W. Kisielewski.

Teatr Kinematograf „KOMETA”
 II Aleja Nr. 38.
 Telefon № 487.

Program od Wtorku 6 do Piątku 9 Lutego
 Zamki nad Renem (natura)
 Gontrand boi się cholery (komiczne)
LEGENDA O JERZYM ZWYCIĘZCY
 (wspaniały dramat w 2-ch częściach)
 Precz z mężczyznami (bardzo komiczne)

NAD PROGRAM
 Towarzystwo artystów dramatycznych pod artyst. kierownictwem Tadeusza Pola b. artyści Teatrów Rządowych Warszawskich, odegra:
„POPYCHADŁO”
 Sztuka mieszczańska w 5 akt. J. Szukiewicz, akt II.
 Kierownik Artystyczny **TADEUSZ POL.**

Na spłaty miesięczne.
Luninski Napoleon Kukiel Dzieje oręza pol.
Cornish Świat Zwierząt. Poleca:
Księgarnia M. LIPSKIEJ bez filji
 w Częstochowie, Aleja № 23. Telefon 366.

Dr. Paweł BRONIAŃSKI
 Nowy-Rynek Nr. 3. — Telefon Nr. 34.
Choroby skórne i weneryczne.
 Przyjmuje od 8-10 r. i od 3-5 p.p.
 Paniec od 2-3 po południu. — Stosuje wstrzykiwanie wódrzyn Salvarsanu (NATA 506).

Stanisław Rumszewicz
 p. adwokat, przysięg. w Częstochowie — ulica Teatrna № 22.
 Przyjmuje od 9 do 12 i od 3 do 6-jej.
 w **Popierajmy przemysł**
swojski Chrześcijański.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEZBIARSKO-KAMIENIARSKI i SZTUKATORSKI
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI WYKONYWA RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE KOŚCIELNE.
 Częstochowa III Aleja dom własny Egzystuje od r. 1887 Telef. 260.
 Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. **CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.**

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych Dziewulski i Lange w Warszawie.
 Fabryki: w Opocznie i Stawiańsku.
 POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe.
Zamówienia przyjmuje:
Przedstawiciel: ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

B. WIŚNIEWSKI
 — W CZĘSTOCHOWIE, —
 Cerkiewna Nr. 11.

POLECA po cenach fabrycznych słynne z dobroci patentowane **linoleum „Libawskie”** z deseniami nawskróś: „Inlaid” „Marmur” „Granit” oraz **dywany chodniki** różnych rysunków i wielkości. Panele, Szlaki, Narożniki. **Korki** Kapsle do butelek **Podeszewki korkowe na flaneli i płótnie.**

PODMAJSTRZY PRZĘDZALNIK
 poszukiwany dla przedzalni juty w Charkowie. Ofer-ty (możliwie w języku rosyjskim) z podaniem wymaga-nego wynagrodzenia i krótkiego curriculum adreso-wać: Charków, pasaż, skrzynka pocztowa № 95. 0185

Tow. Akc. Ł. J. BORKOWSKI
żelazo, — węgiel, — koks, — cement,
oleje, — smary. Artykuły technicz-
ne i budowlane.
 Biuro i składy: Częstochowa, ul. Piotrowska № 2, dom W-go M. Grossmana, - telefon № 70.

Pracownia Gorsetów „Hygiena”
 Częstochowa, II Aleja Nr. 29. — Telefon Nr. 4-76.
 Gorsety, biustaltery, oraz pasy brzuszne i higieniczne dla po-łożnic. Przyjmuje do przerabiania stare gorsety na modne fasony reperacyi i prania. Gotowe gorsety zawsze na składzie. Gorsety „Centures” dla pań biuralistek. **Bardzo ważnej!** Gorsety tryko-owe oraz pół jedwabne po 5 rb. Obstalunki na prowincję wy-konywają się w ciągu trzech dni po otrzymaniu szczegółowej miary

BÓL GŁOWY: MIGRENE
NATYCHMIASTKOWA
MIGRENO-NERVOSIN
 BEZWARUNKOWO PEWNY I NIEZŁYDOWY ROZWIĄZANIE
 A JUŻ FALSYFIKATY!
 WIEC ZADĄC W APTEKACH: SKŁ. ADT. I. PROSZKÓW WYRABIANYCH TYLKO W PŁOCKU I Z PODPISEM WYNAJZDZIC. A. GRASCHIEGO NA ROZKAZ. PROSZERENI

Ważne ogłoszenia:
 Potrzebne zdolne pracodawcy i praciczka 1-sza Aleja M 1 pralnia. 234-3-1
 Zingła książeczka kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej № 10197 233-3-1
 Uczeń 6 klasy gimnazjum p. Kościńskiego pragnąc powiększyć fundusze na dalsze kształcenie przyjmuje korepetycje lub inne zajęcia stosowa- w godzinach wolnych. Adres Szkoła II Antoni Pen-czek.
 Potrzebny zaraz stróż. Wiadomość w Administracji Gołca.
 Pokój przy rodzinie do wynajęcia dla młodej pani, ul. Do-jazd 5, II piętro. 210-3-1
 Sprzeda sklep spożywczy, ulica Wieluńska 10. 235-1

ASTHMA BRONCHITIS, DUSZNOŚĆ
 Ułatwie i szybko wyleczony za- pomocą CYGARETEK
 2 fr. pudełko. We wszystkich wielkich aptekach. n. 76, r. St-Lazare, PARIS
 Wymagaj podpisu „J. ESPIC” na 110 i cygarete.

Wypredaż
 Nizej ceny kosztu galan-terja dodatki do sukien, łokciowe towary, konfek-cja męska, damska i dzie-cinna. Aleja II 37, sklep **M. Pruszkowskiej.** 224

„PASIEKA”
 Udziałowa fabryka cuklerków pod firmą „PASIEKA” w Częstochowie, ulica Mała Nr. 20. Wyrabia cukierki w różnych gatun-kach. Mając na względzie zdrowie na-szych Konsumentów, zabarwianie jak również i zapachy dodajemy owocowe, zatwierdzone przez Radę Le-karską. Tuszymy sobie iż pp. Kupcy jak również Siostrzyszenia popra-usilowania nasze, przyczyniając się tem samem do podniesienia prze-myślu rodzimego. 0126
 Cenniki wysyłamy na żądanie.
 Wypredaż swiec woskowych, Gromnic obrazków, olejodruków listów do ram przyjmując do opra-wy. Dąbrowski Aleja III № 60. 111

PRACOWNIA
 Sukien Damskich i Dziecięcych
WANDY NAGÓRSKIEJ
 Dojazd 5. m. 4.
 Po powrocie z Warszawy przy-wiozłam świeże zurnale, wyko-nywam wszelkie roboty akuratyńe i tanio.

Do sprzedania dom i plac na dogodnych warunkach w Częstochowie. Wiadomość Jasnogórka 16, wprost Tea-tralnej J. Polak.
Redakcja i Admini-straacja II Aleja № 38. tel. № 80.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:
KANTOR WŁASNY Częstochowa, II Aleja № 38, — w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.
 Rocznie rb. 6, półrocznie, rb. 3, kwartalnie, rb. 1 kop. 50, miesięcznie, kop. 50, wraz z prze-syłką pocztową, lub odnośnieniem do domów.
Warunki prenumeraty: Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego mie s e; przed tekstem, k. 40 po tekście k. 15. obok tekstu (nad ope, k. 50 nekrologi k. 25 Drobne ogłoszenia po k. 3 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20
Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 procent drożej